

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 641/2020-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátska kancelária, Novomeského 25, Pezinok, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 42 Cb 35/2010 a jeho uznesením z 12. februára 2018, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Cob 382/2016-312 z 25. apríla 2017 a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Cob 50/2018-404 zo 14. júna 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. augusta 2019 doručená ústavná s'ťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátska kancelária, Novomeského 25, Pezinok, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 42 Cb 35/2010 a jeho uznesením z 12. februára 2018, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob 382/2016-312 z 25. apríla 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením krajského súdu č. k. 4 Cob 50/2018-404 zo 14. júna 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z podanej ústavnej s'ťažnosti vyplýva, že okresný súd rozsudkom č. k. 42 Cb 35/2010-273 z 27. mája 2014 zaviazal s'ťažovateľku k povinnosti uhradiť sumu 385,32 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 385,32 € od 13. novembra 2006 do zaplatenia v prospech žalobcu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a v ostávajúcej časti pohľadávky vo výške 85,47 € s príslušenstvom konanie zastavil. Zároveň rozhodol o tom, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Krajský súd na odvolanie s'ťažovateľky rozsudkom č. k. 2 Cob 382/2016-312 z 25. apríla 2017 potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2010-273 z 27. mája 2014 ako vecne

správny. V ďalšom sťažovateľka napadla rozsudok krajského súdu č. k. 2 Cob 382/2016-312 z 25. apríla 2017 dovolaním.

2.1 V rámci dovolacieho konania okresný súd uznesením č. k. 42 Cb 35/2010-363 z 22. novembra 2017 dovolacie konanie zastavil z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2010-363 z 22. novembra 2017 podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú okresný súd uznesením č. k. 42 Cb 35/2010-382 z 12. februára 2018 odmietol ako podanú oneskorene. Krajský súd uznesením č. k. 4 Cob 50/2018-404 zo 14. júna 2018 sťažovateľkou podané odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2010-382 z 12. februára 2018 odmietol ako neprípustné, teda z dôvodu, že *„napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o odmietnutí sťažnosti nie je uvedené v rámci taxatívne vymenovanými uzneseniami, proti ktorým je prípustné odvolanie, takže a contrario platí, že proti takémuto uzneseniu súdu prvej inštancie nie je prípustné odvolanie“*.

2.2 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 4 Obdo 23/2019 z 31. mája 2019 dovolacie konanie zastavil z dôvodu uvedeného v bode 8 tohto rozhodnutia, teda na podklade skutkového zistenia, že žalobca v konaní obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], bol vymazaný z obchodného registra, a to k 12. aprílu 2018.

3. Sťažovateľka rozdelila svoju argumentáciu do dvoch rovín.

3.1 V prvej rovine namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2010-382 z 12. februára 2018, rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Cob 382/2016-312 z 25. apríla 2017 a nakoniec uznesením krajského súdu č. k. 4 Cob 50/2018-404 zo 14. júna 2018.

3.1.1 Sťažovateľka nachádza nesprávnosť rozsudku krajského súdu č. k. 2 Cob 382/2016-312 z 25. apríla 2017 v tom, že (i) krajský súd nemal dostatočne ustálený okruh účastníkov konania, keď sťažovateľku zaviazal k plneniu v prospech subjektu, ktorý už od 24. novembra 2015 v predmetnej právnej veci nebol aktívne legitimovaný, (ii) odobril pochybenie okresného súdu, ktorý nezabezpečil predvedenie jediného konateľ a splnomocneného zástupcu sťažovateľky na pojednávanie súdu konané 27. mája 2014, (iii)

krajský súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, v dôsledku čoho ho sťažovateľka považuje za arbitrárne, pričom zvýraznil, že žalobcovi nevznikol nárok na úhradu za právne služby, (iv) taktiež sťažovateľka poukázala na prepojenia medzi predsedníčkou senátu krajského súdu JUDr. Kriškovou a zákonnou sudkyňou okresného súdu JUDr. Martou Šašinovou, (v) poukázala aj na skutočnosť, že nemala byť elektronicky upovedomovaná o zložení odvolacieho senátu, (vi) nemala byť riadne poučená o všetkých svojich procesných právach tak okresným súdom, ako aj krajským súdom.

3.1.2 Voči uzneseniu krajského súdu č. k. 4 Cob 50/2018-404 zo 14. júna 2018 sťažovateľka vyčíta predovšetkým to, že odobril postup okresného súdu, ktorý konal „ultra vires“, keď ignoroval inú mu známu adresu na doručovanie písomností, a to [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a navyše, „keď je preukázateľným, že výzva na zaplatenie súdneho poplatku v sume 46,-€ /2x23/, za podané procesné dovolanie na čl. 360 spisu nie je jednak správna, súdny poplatok nebol riadne VSÚ vypočítaný (neznalosť zákona neospravedlňuje) a teda takýto súdny poplatok nemal a ani nemá oporu v Zákone o súdnych poplatkoch, navyše ak táto výzva č. k. 42Cb/35/2010-360 z 12.09.2017 nebola účinné doručená do vlastných rúk splnomocneného zástupcu“. Teda „VÝZVA NA ZAPLATENIE SÚDNEHO POPLATKU uznesením č.k. 42Cb/35/2010-360 z 12.09.2017 nebola ani ku dňu podania tejto sťažnosti ústavnému súdu riadne doručená k rukám splnomocneného zástupcu sťažovateľa v tomto dovolacom konaní - teda k rukám [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], takže porušovateľ nemohol v prípade ústavne konformného konania svojvoľne vydať prostredníctvom vyššej súdnej úradníčky arbitrárne a nepresvedčivo odôvodnené uznesenie č.k.42Cb /35/2010-363 z 22.11.2017, ktorým protiústavné rozhodol o tom, že dovolacie konanie zastavuje pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie“.

3.2 V druhej rovine sťažovateľka namieta porušenie svojich práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v časti týkajúcej sa prejednávania záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 42 Cb 35/2010.

3.2.1 Túto časť podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ odôvodňuje tým, že „je od 14.02.2007 obeľou extrémne dlhého súdneho konania trvajúceho ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti viac ako 12 ROKOV a 6 MESIACOV , čo je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné a neakceptovateľné...“.

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a vydal tento nález:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod č.k. 42Cb/35/2010 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod č.k. 32 Ro 795/07) porušené boli.

2. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 10 000,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť jej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

3. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 326,66 Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne - advokátky JUDr. Emilie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.04.2017 č.k. 2Cob/382/2016-312 porušené boli.

5. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 4Cob/50/2018-404 zo dňa 14.06.2018 porušené boli.

6. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.04.2017 č.k. 2Cob/382/2016-312 zrušuje.

7. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 4Cob/50/2018-404 zo dňa 14.06.2018 zrušuje.

8. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny

základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II č.k. 42Cb/35/2010-382 z 12.02.2018 porušené boli.

9. Uznesenie Okresného súdu Bratislava II č.k. 42Cb/35/2010-382 z 12.02.2018 zrušuje .

10. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 2 000,- Eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť jej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

11. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 653,32 Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne - advokátky JUDr. Emilie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

12. Okresný súd Bratislava II postupom v konaní vedenom pod č.k. 42Cb/35/2010 porušil základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a jej právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd , porušil čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.“

5. Vec napadla ústavnému súdu 30. augusta 2019 a v súlade s pravidlami pridelenia vecí, ktoré napadli v období od 17. februára 2019 do 16. októbra 2019, nebola pridelená konkrétnemu spravodajcovi. Po vymenovaní ďalších sudcov ústavného súdu (10. októbra 2019) v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) bola dotknutá vec náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duřovi. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 rozvrhu práce je na konanie vo veci príslušný senát ústavného súdu v zložení Miroslav Duriř (predseda senátu) a sudcovia Ladislav Duditř a Libor Duřa.

II.

Právomoc ústavného súdu

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy (ďalej len „ústavná sťažnosť“).

11. Podľa § 122 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

12. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie

nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh na začatie konania neodmietne alebo ho nezamietne podľa § 57, prijme ho na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 Porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Cob 382/2016-312 z 25. apríla 2017

16. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

17. Konceptia konania o ústavnej sťažnosti je totiž založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a nemôže preto nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje. Právomoc ústavného súdu je teda vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Jedinú výnimku z tohto pravidla predstavuje ustanovenie § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej

neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky nápravy, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

18. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Inak povedané, prípustnou je ústavná sťažnosť nielen vtedy, ak sťažovateľ podal opravný prostriedok, ale tiež (a najmä), ak konanie pred všeobecnými súdmi už skončilo, a jeho výsledok preto môže byť preskúmaný ústavným súdom, a to výhradne z hľadiska ochrany ústavou zaručených základných práv a slobôd, ktoré neboli rešpektované ostatnými orgánmi verejnej moci. Pokiaľ právny predpis ustanovuje, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu delby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

19. Pokiaľ sťažovateľka namieta porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Cob 382/2016-312 z 25. apríla 2017, proti tomuto bolo možné podať dovolanie podľa § 419 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) ako mimoriadny opravný prostriedok, čomu zodpovedá postup sťažovateľky, ktorá dovolanie podala (bod 2, s nadväzujúcim priebehom konania popísaným v bodoch 2.1 a 2.2 tohto odôvodnenia). V dôsledku uvedeného právomoci ústavného súdu predchádza právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o podanom dovolaní, preto ústavný súd odmieta sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti

pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

19.1 Na závere uvedenom v predchádzajúcom bode nič nemení okolnosť, že sťažovateľ v dovolacom konaní nebol úspešný z dôvodu svojho procesného postupu (časť III.2 tohto odôvodnenia). Rovnako na uvedenom závere nič nemení hmotnoprávna situácia vyvolaná (ako je uvedené v rozhodnutí dovolacieho súdu) zánikom bez právneho nástupcu právnickej osoby, ktorá bola úspešnou protistranou sťažovateľa v konaní (ako jeho veriteľ).

III.2 Porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2010-382 z 12. februára 2018 a uznesením krajského súdu č. k. 4 Cob 50/2018-404 zo 14. júna 2018

20. Ako už bolo uvedené, vo vzťahu k rozsudku krajského súdu č. k. 2 Cob 382/2016-312 z 25. apríla 2017 podala sťažovateľka dovolanie. V priebehu dovolacieho konania okresný súd uznesením č. k. 42 Cb 35/2010-363 z 22. novembra 2017 dovolacie konanie zastavil z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku (rozhodnutie vydané vyšším súdnym úradníkom). Okresný súd ďalším uznesením č. k. 42 Cb 35/2010-382 z 12. februára 2018 (vydané zákonným sudcom) odmietol sťažovateľkou podanú sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2010-363 z 22. novembra 2017 ako podanú oneskorene.

20.1 Sťažovateľka napadla uznesenie okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2010-382 z 12. februára 2018 odvolaním, pričom zo samotného poučenia napadnutého uznesenia vyplýva, že tento opravný prostriedok nebol podľa § 357 CSP prípustný. Krajský súd uznesením č. k. 4 Cob 50/2018-404 zo 14. júna 2018 odmietol sťažovateľkou podané odvolanie z dôvodu, že bolo podané proti uzneseniu, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa.

20.2 Nakoniec sťažovateľka napadla uznesenie krajského súdu č. k. 4 Cob 50/2018-404 zo 14. júna 2018 dovolaním, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Obdo 23/2019 z 31. mája 2019, ktorým dovolacie konanie zastavil z dôvodu zániku žalobcu bez právneho nástupcu – teda z dôvodu zániku procesnej subjektivity strany

konania, a to už k 12. aprílu 2018, teda ešte pred vydaním uznesenia krajského súdu č. k. 4 Cob 50/2018-404 zo 14. júna 2018 (samozrejme teda aj pred podaním dovolania sťažovateľkou). Rozhodnutie o zastavení konania sťažovateľka ústavnou sťažnosťou nenapadla, nemôže ho teda, rovnako ani ústavný súd, spochybniť.

21. Z prezentovaného popisu priebehu konania (rovnako ako v predchádzajúcom prípade) vyplýva, že právomoci ústavného súdu predchádza právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o podanom dovolaní, v dôsledku čoho ústavný súd odmieta sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti (vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu č. k. 4 Cob 50/2018-404 zo 14. júna 2018) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

22. Pokiaľ ide o uznesenie okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2010-382 z 12. februára 2018, v dôsledku okolností uvedených v bodoch 20 až 21 tohto odôvodnenia ústavný súd musí vychádzať z predpokladu nedotknutých právnych účinkov uznesenia krajského súdu č. k. 4 Cob 50/2018-404 zo 14. júna 2018, teda z premisy, že sťažovateľkou podané odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2010-382 z 12. februára 2018 bolo podané proti uzneseniu, proti ktorému zákon odvolanie vôbec nepripúšťa.

23. Z popísaných okolností vyplýva, že sťažovateľka mala namiesto podania (zo zákona neprípustného) odvolania napadnúť ústavnou sťažnosťou priamo uznesenie okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2010-382 z 12. februára 2018. Pokiaľ tak nepostupovala, nie je jej ústavná sťažnosť (doručená ústavnému súdu 30. augusta 2019) podaná v lehote dvoch mesiacov podľa § 124 zákona o ústavnom súde, keďže jej dodržanie (neprekročenie) nie je možné obhájiť procesným postupom sťažovateľky (ústavnej sťažnosti predchádzajúcim neúspešným podaním odvolania proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie zo zákona nie je prípustné, resp. tým vyvolaným neúspešným podaním dovolania, rozhodnutie o ktorom už sťažovateľka ústavnou sťažnosťou nenapáda). V dôsledku uvedeného ústavný súd odmieta sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti (vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2010-382 z 12. februára 2018) ako podanú oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

III.3 Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 42 Cb 35/2010

24. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, rovnako tak aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v ich všeobecnom poňatí je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy, obdobne tak aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

25. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj názor (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 32/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 22/01, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 37/02, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04, IV. ÚS 102/05), v zmysle ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecnými súdmi) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nemôže dochádzať k porušovaniu označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietne, vychádzajúc pri tom z účelu týchto práv, ktorých spoločným menovateľom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/05). Inými slovami, ústavný súd poskytuje ochranu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo alebo k jeho porušeniu dochádza (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, I. ÚS 22/01, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

26. Napadnuté konanie okresného súdu bolo právoplatne ukončené rozsudkom okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2010-273 z 27. mája 2014 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Cob 382/2016-312 z 25. apríla 2017 (túto okolnosť sťažovateľka opomína), čím bola jej právna neistota odstránená (bez ohľadu na podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v právoplatne skončenej veci). V čase podania ústavnej sťažnosti (30. augusta 2019) tak už nedochádzalo k porušovaniu sťažovateľkou namietaných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V dôsledku toho ústavný súd konštatuje zjavnú neopodstatnenosť sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti smerujúcej k porušeniu naostatok označených práv v napadnutom konaní okresného súdu a odmieta ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

27. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu